

POSTER: 15***Taşlı Yüzük ve Alyans Takmanın Çocuk Hastanesinde Hasta Bakımı Veren Hemşirelerin El Hijyenleri Üzerine Etkisi*****İnci Yıldırım* , Mehmet Ceyhan* , Ç. Barın** , A. Bağdat** , Gülten Seçmeer***

Hacettepe Üniversitesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Enfeksiyon Hastalıkları Ünitesi*, Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi**, Ankara.

Amaç: Nozokomiyal enfeksiyonları bulaştırmada hemşireler oldukça önemlidir. Ayrıca hemşireler arasında yüzük takmanın yaygın olması birçok araştırmacının dikkatini sağlık personelinin eline çekmiştir. Ancak hemşirelerin taktığı yüzük ve yüzük tipinin enfeksiyon riski taşıdığını destekleyen çok az ipucu mevcuttur. Bu nedenle çocuk hastanesinde hizmet veren hemşireler arasında yüzük, alyans ve taşlı yüzük takmanın el yıkama sonrası el hijyeni üzerine etkisini karşılaştırmayı amaçladık.

Materyal ve Metod: Bu çalışmada; enfeksiyon hastalıkları, yenidoğan ve yoğun bakım ünitelerinde hasta bakımı veren 74 hemşire yer almıştır. Hemşirelerin 27 tanesi sürekli olarak alyans, 22 tanesi taşlı tüzük takıp, 25 tanesi de yüzük takmamaktadır. Bir haftalık çalışmayı takiben, rutin hasta bakımı ve standart el yıkama sonrasında, aynı hemşirenin yüzüklü ve yüzüksüz elinden, içerisinde steril fosfatla tamponlanmış tuzlu su solusyonu (PBS) bulunan eldivenler yardımı ile el kültürü alındı. Aynı prosedür taşlı yüzük takan ve hiç yüzük takmayan hemşirelerin baskın ellerine de uygulandı. Öncesinde alyans takan hemşirelerden yüzüklerini çıkarmaları istendi ve bir haftalık çalışma süresinin ardından tekrar baskın ellerinden kültür alındı. Gram negatif ve Gram pozitif bakterilerin koloni sayımı yapıp, Wilcoxon ve Mann Whitney-U testleri kullanılarak karşılaştırıldı.

Sonuçlar: Grupların karşılaştırılmasında, aynı hemşireye ait yüzüklü elde yüzüksüz ele oranla daha yüksek Gram pozitif koloni sayısı tespit edildi (ortalama, sırasıyla 19.0 ± 23.1 cfu/ml, 9.4 ± 17.5 cfu/ml, $p<0.05$). Ayrıca yüzük takmayan hemşirelerin ellerindeki Gram pozitif bakteri sayısının yüzük takan hemşirelere oranla daha az olduğu saptandı (6.0 ± 12.0 cfu/ml, $p<0.05$). Taşlı yüzük takan hemşirelerin ellerinde tespit edilen Gram pozitif koloni sayısı alyans takan hemşirelere oranla daha yüksekti ancak aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmadı. Öncesinde yüzük takan hemşirelerin ellerinden, bir haftalık yüzüksüz çalışma süresi sonunda alınan kültürlerde tespit edilen Gram pozitif bakteri koloni sayısını, hiç yüzük takmayan hemşirelerin ellerinden alınan kültürlerde bulunan seviyeye düşüğü görüldü ($p>0.05$). Yüzük takan hemşireler arasında Gram negatif bakteri sayıları da yüzük takmayan hemşirelerden daha fazla bulundu, ancak aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildi. Üreyen Gram pozitif bakterilerin hastane kaynaklı enfeksiyon etkeni olan mikroorganizmalar arasında yer aldığı görüldü.

Tartışma: El hijyeni, nozokomiyal enfeksiyonların engellenmesinde en etkili araçlardan biridir. Bu çalışmada; takılan yüzüğün tipinden bağımsız olarak yüzük takmanın sağlık personelinin elindeki Gram pozitif bakteri kolonizasyonunu arttırdığı görülmüştür. Hasta bakımı sırasında hemşirelerin yüzük takması hastane kaynaklı bakterilerin sağlık personelinin elleri ile bulaşması için bir risk faktörü oluşturmaktadır.

POSTER: 16***Tekrarlayan Menenjitli Olgularımız*****Solmaz Çelebi, Mustafa Hacimustafaoğlu, Tuna Demirbaş**

Uludağ Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa.

Tekrarlayan menenjit nadir olarak görülen ancak predispozan faktörlerin araştırılmasını gerektiren ciddi bir enfeksiyondur. Bu çalışmada kliniğimize tekrarlayan menenjit tanısıyla sevk edilen olguların klinik bulguları ve predispozan faktörlerin varlığı değerlendirildi. Olguların 5'i (%84) erkek, 1'i (%16) kız, ortalama yaş 8.2 ± 2.9 yıl (range 3-11 yaş) idi. Başvuru yakınması olarak ateş, kusma ve başağrısı %84 olguda, %16 olgu da ise kusma ve konvulziyon vardı. Klinik olarak ateş yüksekliği ve ense sertliği olguların tamamında saptandı. BOS

incelemesinde ortalama hücre sayısı: 1086 ± 430 /mm³ (540-1500/mm³), glukoz: 28.7 ± 8.8 mg/dl (20-44 mg/dl), protein: 112 ± 48 mg/dl (81-180 mg/dl) idi. Başvurudan önce ortalama menenjit atak sayısı 3.3 ± 1.3 (2-5) idi. Olguların %84'ünde BOS kültüründe üreme oldu (%50 S.pneumoniae, %16 S.aureus, %16 S.epidermidis). Kraniyal görüntüleme tetkiklerinde; epidermoid kist ve dermal sinus traktı 2 olguda, kafa travmasına sekonder kemik fraktürü ve dura defekti 2 olguda saptandı, antibiyoterapi sonrası olgulara cerrahi operasyon uygulandı. Tüm olguların immun tetkikleri normal bulundu. İzlemede menenjit tekrarı gözlenmedi.